

Naše mise

„Kdekoli a kdykoli ve službě demokracii, lidským právům a občanské společnosti.“

Aktivity jednotlivých členů

Centrum pro studium demokracie a kultury

Dne 15. listopadu 2010 proběhla v prostorách FSS MU v Brně přednáška, beseda a následná prezentace knihy českého europoslance Hynka Fajmona, jejímž ústředním tématem je snad nejvýznamnější britská politička: *Margaret Thatcherová* a její politika.

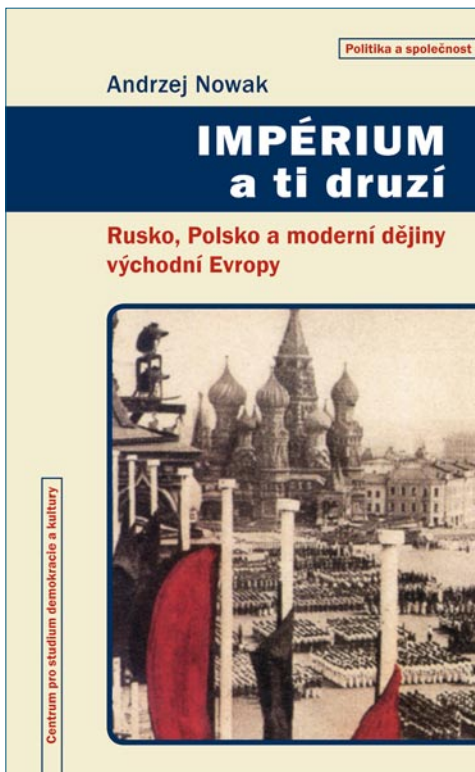
Margaret Thatcherová je nepochybně fascinující a inspirativní osobností moderní světové politiky. „Konzervativní revoluce“, kterou zahájila v osmdesátých letech, změnila tvář Velké Británie a později i východní Evropy. Kniha poslance Evropského parlamentu Hynka Fajmona *Margaret Thatcherová a její politika* vychází při příležitosti osmdesátých pátých narozenin bývalé premiérky. Druhé vydání knihy, jež poprvé vyšla v roce 1999, autor podstatně rozšířil a doplnil o kapitolu věnovanou působení a rozsáhlé spisovatelské činnosti po roce 1990, kdy „Železná lady“ odešla z aktivní politiky.

Podobným příkladem propojování akademického, politického a knižního světa je i přednáška Andrzeje Nowaka, která se uskuteční také v prostorách FSS MU 23. listopadu 2010. Přednáška bude spojena i s prezentací nové

HYNEK FAJMON
**MARGARET
THATCHEROVÁ
A JEJÍ POLITIKA**

2., rozšířené vydání

knihy tohoto významného polského historika a jednoho z předních evropských odborníků na dějiny východní Evropy. Výbor esejů *Impérium a ti druzí* byl speciálně sestaven pro české čtenáře.

Kniha *Impérium a ti druzí* je fascinujícím průřezem moderními dějinami středovýchodní Evropy, v němž se neustále střídají perspektivy imperiálního centra (Moskvy a Petrohradu) a jeho „západních periferií“. První část je věnována historii i současnosti ruského uvažování o vztahu k „Západu“, o místě a dějinné roli impéria a o paradigmatech ruské politiky vůči „blízkému zahraničí“. Druhá část zahrnuje tři studie „imperiální praxe“ carského Ruska 18. a 19. století. Poskytuje jedinečné a ilustrativní vhledy do příběhů lidí – jak obětí, tak budovatelů impéria – a míst rozestých na obrovském prostoru mezi Vladivostokem a Vislou. Poslední sekce knihy se vyznačuje opačnou perspektivou – jde o analýzu role a politiky Polska směrem k východu a jeho opakovaných pokusů o vytvoření alternativního geopolitického řešení pro prostor středovýchodní Evropy. Tedy o problematiku vysoce aktuální.

Obě přednášky jsou určeny především posluchačům z řad studentů, ale jsou volně přístupné široké veřejnosti se zájmem o dějiny východní Evropy.

Člověk v tísní

Nová média mění společnost

Mezinárodní festival dokumentárních filmů o lidských právech *Jeden svět* vyhledává novou soutěžní kategorii *Nová média mění společnost*. Své práce můžete přihlásit po přečtení [pravidel](#) prostřednictvím [on-line formuláře](#). Uzávěrka přihlášek je 20. prosince 2010, rozhodnutí pak padne nejspíše začátkem února 2011.

Komu je nová soutěžní kategorie určena a jaká témata jsou vítaná (více pak v [pravidlech](#)):

- kategorie je určena projektům obecně prospěšných společností, nevládních organizací, vládních iniciativ, jednotlivcům ad.
- vítáme kampaně, které se zaměřují na otázky zodpovědnosti, transparentnosti a korupce, lidských práv, tolerance, rozvojových programů, mimořádné situace (přírodní katastrofy, domácí nepokoje a epidemie), poválečný stav a usmíření, rovná práva ad.

Nejlepších 15–20 kampaní bude součástí programu festivalu *Jeden svět* (8.–17. března 2011). Vítěznou práci vybere mezinárodní porota. www.jedensvet.cz

EUROPEUM

Institut pro evropskou politiku EUROPEUM a zastoupení Friedrich-Ebert-Stiftung v České republice pořádají 26. listopadu mezinárodní konferenci konanou pod záštitou Karla Schwarzenberga *První rok Lisabonské smlouvy – nová pravidla pro evropskou šachovnici*. Pozvánku naleznete na následující straně. Celý program konference můžete nalézt [zde](#)

*Institut pro evropskou politiku EUROPEUM a
zastoupení Friedrich-Ebert-Stiftung v České republice
si Vás dovolují pozvat na*

mezinárodní konferenci konanou pod záštitou

Karla Schwarzenberga

**1. místopředsedy vlády a
ministra zahraničních věcí ČR**

**„První rok Lisabonské smlouvy
—
nová pravidla pro evropskou šachovnici“**

Datum konání:
26. listopadu 2010

Místo konání:
Ministerstvo zahraničních věcí
Velký sál Černínského paláce
Loretánské náměstí 5
Praha 1

Konference je organizována za podpory Ministerstva zahraničních věcí České republiky a Evropské unie: Podpora organizací činných na evropské úrovni v oblasti aktivního evropského občanství

Konference bude probíhat v českém a anglickém jazyce se simultánním tlumočením.

Nadace Forum 2000

14. konference Forum 2000 se zaměřila na „Svět, ve kterém chceme žít“

14. výroční konference Forum 2000 s názvem „Svět, ve kterém chceme žít“ proběhla pod záštitou Václava Havla v Praze ve dnech 10. až 12. října 2010. Téma letošní konference bylo založeno na myšlence, že místo, kde žijeme, ovlivňuje kvalitu našeho života a naši identitu. Diskuse se tudíž zaměřily na hledání způsobů, jak pozitivně ovlivnit postupně upadající životní prostředí. Debatovalo se o naší zodpovědnosti za současný stav světa, o méně bezohledných strategiích růstu a o nové rovnováze mezi duchovními a materiálními hodnotami.

Letošní konference byla nejobsáhlejší a tematicky nejpestřejší v historii Fora 2000. Hlavní jednání se věnovala globálním problémům a výzvám dnešního světa. Diskutovalo se o budoucnosti svobody a demokracie, o přírodních limitech planety, o chudobě a sociálním vyloučení v rozvojových zemích, o limitech urbanizace, o estetických kritériích moderní architektury, ale také o asijském pohledu na svět, ve kterém chceme žít. Několik specializovaných ekonomických panelů se zaměřilo na problémy spjaté s ekonomickým růstem a tradiční součástí konference byla také řada diskusí mezi představiteli různých náboženství, vědy a státních institucí v rámci Mezináboženského dialogu. Panelové diskuse se zaměřily též na regionální otázky, mezi něž spadalo i další dlouhodobé téma nadace – problematika vodních zdrojů na Blízkém východě.

Konference se zúčastnilo bezmála sto významných osobností z celého světa, mezi nimiž byli bývalý český prezident Václav Havel, írán-

ská právnička a nositelka Nobelovy ceny míru Shirin Ebadi, přední americký politolog Fareed Zakaria, sociolog Zygmunt Bauman, zakladatel Transparency International Peter Eigen, evropský komisař Štefan Füle, kubánský disident José Luis García Paneque, novinář Misha Glenny, sociolog Gilles Kepel, dopisovatel týdeníku The Economist Edward Lucas, autor a komentátor The Guardian George Monbiot, zimbabwská právnička a obhájkyň lidských práv Beatrice Mtetwa, bývalý nigerijský prezident Olusegun Obasanjo, finský architekt Juhani Pallasmaa, předseda The Nippon Foundation Yohei Sasaki, filozof a politolog Roger Scruton, generální tajemník Amnesty International Salil Shetty, německá politička Gesine Schwan a bývalý prezident Světové banky Paul Wolfowitz.

Hlavní program konference se uskutečnil v prostorách Paláce Žofín, Goethe Institutu a Akademie věd a byl doplněn množstvím doprovodných akcí, které byly organizovány ve spolupráci s univerzitami a neziskovými organizacemi na různých místech v Praze. Doprovodný program zahrnoval řadu diskusí, debat, přednášek, výstav, ale také promítání naučných filmů pro školy. Přístup na celou konferenci je tradičně otevřen široké veřejnosti a letos se jejího programu zúčastnilo více než 3500 pozorovatelů z řad vědců, studentů, vládních úředníků, zástupců českého a středoevropského ekonomického prostředí, politiků, médií a zainteresované veřejnosti.

Výstupy z konference, které jsou zveřejněny na webových stránkách Nadace Forum 2000, zahrnují videozáznamy z hlavních panelových diskusí a dalších významných akcí a shrnutí více než dvaceti diskusí, která stručně představují nejvýznamnější a nejzajímavější myšlenky debat. Dále na webových stránkách naleznete text projevu Václava Havla, který přednesl na

slavnostním zahájení konference, tiskové zprávy z konference i vybrané články a rozhovory s delegáty publikované v médiích. Prohlédnout si můžete fotografie z celé konference a postupně jsou na stránkách zveřejňovány přepisy panelových diskusí a projevů, které budou v únoru 2011 vydány v konferenčním sborníku. Máte-li zájem o sborník ze 14. konference Forum 2000, kontaktujte prosím Nadaci Forum 2000 na adrese secretariat@forum2000.cz.

Více informací o konferenci, včetně výše uvedených výstupů, naleznete [zde](#).

Skončila výstava Hirošima – Nagasaki 1945–2010

Výstava *Hirošima – Nagasaki 1945–2010* pořádaná Nadací Forum 2000 ve spolupráci s The Nippon Foundation a Hiroshima Peace Memorial Museum pod záštitou Ministerstva školství, mládeže a tělovýchovy byla zahájena 11. října 2010 u příležitosti výroční konference Forum 2000 a probíhala do poloviny listopadu v pražské Novoměstské radnici a zároveň v Moravském zemském muzeu v Brně.

Výstava připomínala 65. výročí svržení atomové bomby na Hirošimu a Nagasaki ve dnech 6. a 9. srpna 1945 a také podpis smlouvy o omezení jaderného arzenálu mezi USA a Ruskou federací v Praze dne 8. dubna 2010. Fotografie návštěvníkům přiblížily nejen okamžik katastrofy, ale také události, které následovaly bezprostředně po výbuchu, ukázaly postupnou obnovu měst i vývoj mezinárodního hnutí za jaderné odzbrojení. Autentické záběry a doprovodné texty doplnily artefakty zapůjčené z Hiroshima Peace Memorial Museum. Součástí výstavy byl vzdělávací program určený studentům středních škol.

Výstavu slavnostně zahájili Yohei Sasakawa, japonský filantrop a předseda The Nippon Foundation (největší charitativní organizace v Japonsku), a prezident Federace amerických vědců Charles D. Ferguson za účasti Shigeko Sasamori, jedné z obětí výbuchu v Hirošimě. V době výbuchu bylo paní Sasamori třináct let a později se stala jednou z 25 japonských žen známých jako „hirošimské dívky“, které podstoupily léčení v USA. Posledních třicet let se zapojuje do kampaní za jaderné odzbrojení a vystoupila i v dokumentárním filmu o obětech jaderné bomby „White Light/Black Rain: Destruction of Hiroshima and Nagasaki“. Paní Sasamori v den zahájení výstavy provedla první návštěvníky s osobním komentářem a zúčastnila se také debaty se studenty na jednom z pražských gymnázií.

Více informací o výstavě, včetně fotografií a videa z vernisáže, naleznete [zde](#).

Výzva iniciativy Společná starost „Barmská demokratická šaráda“

Své poslední společné stanovisko s názvem „Barmská demokratická šaráda“ vydala iniciativa Společná starost k současné situaci v Barmě v kontextu parlamentních voleb, které se uskutečnily 7. listopadu 2010. Iniciativa vyzvala mezinárodní společenství, aby posuzovalo barmské generály na základě jejich činů a nikoli slibů hovořících o svobodném hlasování a demokratické přeměně. Více než 2100 politických vězňů zůstává v barmských vězeních, útoky proti etnickým menšinám v zemi pokračují, média jsou nadále cenzurována a svoboda vyjadřování je zakázána.

„V takových podmínkách jsou svobodné a spravedlivé volby nemožné. Tato takzvaná

demokratická tranzice, proces navržený samotnými diktátory, do něhož jsou zapojeni pouze lidé loajální k režimu, vyústí v pokračující diktaturu.“

Iniciativa Společná starost se obrátila na mezinárodní společenství, aby se jednotně postavilo za iniciativu vedenou OSN a byl zahájen skutečný dialog. „Musí být vyvinut tlak, který přivede barmské generály k jednacímu stolu, kde se uskuteční opravdové vyjednávání. Všechny nástroje, kterými mezinárodní společenství disponuje, by měly být použity k tomuto cíli. Avšak zodpovědnost za pomoc Barmě neleží pouze na bedrech OSN. Tlak na barmské generály musí být také bilaterální a multilaterální a měl by být posílen omezitelně vyváženými ekonomickými opatřeními, včetně cílených finančních a bankovních sankcí.“

Výzvu podepsalo 9 členů iniciativy: Václav Havel, Jeho královská výsost El Hassan Bin Talal, Jeho Svatost dalajlama, André Glucksmann, Vartan Gregorian, Michael Novak, Karel Schwarzenberg, Desmond Tutu a Grigory Yavlinsky. Text byl distribuován vybraným svě-

toovým médiím a jeho plné znění v anglickém jazyce naleznete [zde](#).

Otázce, zda „Mohou volby v Barmě přinést změnu?“, se věnovala také diskuse, která se uskutečnila 11. října 2010 v Akademii věd v rámci doprovodného programu konference Forum 2000. Diskusi spolupořádala společnost Člověk v tísni a zúčastnili se jí barmská aktivistka Cheery Zahau, ředitelka Barmského centra Praha Sabe Soe, poslanec Marek Benda, ředitel odboru Asie na MZV ČR Jiří Šitler a debatu moderovala koordinátorka barmských projektů Člověka v tísni Kristina Prunerová. Stručné shrnutí této diskuse si můžete přečíst [zde](#) a její videozáznam bude brzy k dispozici [zde](#).

PASOS

Berlin, November 5, 2010 – Non-governmental organizations in at least four former Soviet states are excluded at key points in the European Union’s planning and execution of economic aid programs, according to the Kyiv policy center study that was honored with the 2010 PASOS Think-Tank Award in Berlin today.

The study was conducted by the International Centre for Policy Studies (ICPS), one of 44 Central and Eastern European and Central Asian think-tanks that belong to the Policy Association for an Open Society (PASOS). The association announced the award at its annual international policymakers’ conference in Berlin November 5.

“Missing Out: Civil Society and ENPI” has caught the attention of EU officials who administer the European Neighbourhood and Partnership Instrument (ENPI) program. They have promised to act on the report’s findings and recommendations as they plan future rounds of economic aid to the EU’s Eastern neighbors.

The report also drew praise from a panel of five award jurors consisting of international experts in policymaking with think-tank and governmental experience, including jury chair Thomas Carothers, Vice-President for Studies at the Carnegie Endowment for International Peace in Washington, D.C.

“It is an innovative topic, deftly handled,” Carothers said. “The report helps the NGO community bridge the gap with relevant European institutions by highlighting the issue in a clear way and providing an accessible analytic breakdown of the input process.”

ICPS researchers Sacha Tessier-Stall and Victoria Gumenuik are strongly critical of how the ENPI works with NGOs in Azerbaijan, Moldova, Georgia, and Ukraine. They charge that the

European Commission, which oversees the €12 billion ENPI, squanders money in relying too much on national authorities when planning aid packages, a practice which unwittingly pushes non-state actors (NSAs) out of the process.

“The political cultures of many former Soviet states are not conducive to NSA participation in policymaking, and in any case their unreformed institutions are generally unable to translate civil society involvement into effective policy inputs,” the report states. “The EC has not recognized that its ENPI partners are not completely ready for the type of aid it wishes to offer. To offer policy-driven assistance to countries with closed and unreformed policymaking institutions is to build on quicksand.”

Two other think-tanks studies were honored at the PASOS conference. “Linking Higher Education and the Labor Market,” by the Center for Research and Policy Making in Macedonia, was credited with inspiring educational reforms. Forum 2015 in Kosovo produced “Living in a Ghetto,” which examined how EU visa rules have turned Kosovo into one of the most isolated countries in the world.

The studies are exactly the sort of groundbreaking reports PASOS was looking to honor as it made plans to make the inaugural presentation of the awards, according to Jeff Lovitt, executive director of the association’s secretariat in Prague. “Particular attention was given to innovation in research and methodologies, and how the results were communicated to policymakers,” he said.

The PASOS Think-Tank Award jury comprises:

- Ronald D. Asmus, Executive Director, Transatlantic Center and Strategic Planning, Brussels, Belgium, German Marshall Fund of the United States
- Thomas Carothers, Vice-President for Studies, Carnegie Endowment for International Peace, Washington D.C., USA

- Heather Grabbe, Director, Open Society Institute-Brussels, and Director of EU Affairs, Soros foundations network
- Barbara Lippert, Director of Studies, German Institute for International and Security Affairs (Stiftung Wissenschaft und Politik (SWP)), Berlin, Germany
- Alina Mungiu-Pippidi, Professor of Democracy Studies, Hertie School of Governance, Berlin, Germany, and founder, Romanian Academic Society

The jurors serve on the jury in an individual capacity.

The PASOS Think-Tank Award 2010, which was presented to the winning think-tank, ICPS, in Berlin November 5, was designed in glass by Bořek Šípek, an award-winning Czech designer

who emigrated to Germany and then the Netherlands in 1968. After the fall of communism, in 1990 he was appointed Court Architect in Prague by President Václav Havel, for whom he designed the interior of the President’s Office and the Picture Gallery at Prague Castle. He also designed the interior of the Karl Lagerfeld boutique in Paris. In 1998, he was appointed Professor of Design at the University of Applied Arts in Vienna.

A video presentation about the report and the other studies can be viewed online at: <http://www.youtube.com/user/PASOSTube>

“Missing Out: Civil Society and ENPI” can be downloaded here: http://pasos.org/content/download/60511/243616/file/ENPI_2_Ex-Sum_ENG.pdf.

Tiráž

Činnost DEMAS je určována nezávisle a výhradně členskými organizacemi, nevyjadřuje žádné politické či ideologické postoje nebo zájmy jakékoli instituce.

Čtvrté číslo Zpravodaje DEMAS vychází v listopadu 2010

DEMAS
Asociace pro podporu
demokracie a lidských práv
Pohořelec 6
118 00 Praha 1

info@demas.cz / www.demas.cz
IČO: 75156539 / DIČ: CZ75156539

Správní rada:

Vladimír Bartovic (předseda),
Kateřina Hloušková, Jakub Klepal,
Maria Staszkiwicz, Marek Svoboda
a Kateřina Špácová (místopředsedkyně)

TRANSITION
Ministry of Foreign Affairs of the Czech Republic

Výkonná ředitelka:
Sabina Dvořáková

Členské organizace DEMAS:

Agora Central Europe
Ano pro Evropu
Asociace pro mezinárodní otázky
Centrum pro studium demokracie a kultury
Člověk v tísni
Europeum
Nadace Forum 2000
Občanské Bělorusko
PASOS
Respekt institut
Transitions

Vydání tohoto čísla bylo umožněno díky finanční podpoře Ministerstva zahraničních věcí České republiky.

©DEMAS – Asociace pro podporu demokracie a lidských práv, 2010

 CZECH REPUBLIC
DEVELOPMENT COOPERATION